

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

AFETTEN ETKİLENEN
GENÇLERİN
GÜÇLENDİRİLMESİ
DESTEK PROGRAMI

İyilik Halini Artır Gençliği Güçlendir Projesi:
Afet Sonrası Gençlere Yönelik Psiko-Sosyal Destek

Birlikte İyileş, Birlikte Güçlen

Projenin adı: “İyilik Halini Artır, Gençliği Güçlendir”

Afetten Etkilenen Gençlerin Güçlendirilmesi Destek Programı,
Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın destekleriyle **TÜRGEV tarafından yürütülmektedir.**

Türkiye Gençlik ve Eğitime Hizmet Vakfı

Türkiye Gençlik ve Eğitime Hizmet Vakfı (TÜRGEV), 1996 yılından bu yana Türkiye'nin farklı şehirlerinde gençlerin eğitim, gelişim ve sosyal iyilik hâline yönelik çalışmalar yürüten bir vakıftır. Kurulduğu günden bu yana TÜRGEV, gençlerin hem akademik hem de sosyal alanda desteklenmesini merkeze alan bütüncül bir yaklaşım benimsemiş; özellikle kız öğrencilerin eğitim fırsatlarına erişimini güçlendirmeyi misyon edinmiştir.

TÜRGEV, bugün Türkiye genelinde yurtlar ve Güzel İşler Fabrikası (GİF) eğitim yerleşkeleri ve ve gençlere yönelik hizmet birimleri aracılığıyla:

- Barınma hizmetleri,
- Eğitim ve gelişim programları,
- Psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri,
- Sanat, kültür ve spor faaliyetleri,
- Gönüllülük ve toplumsal sorumluluk projeleri,
- Kadın ve gençlik çalışmalarına yönelik araştırma ve yayın faaliyetleri sunmaktadır.

TÜRGEV'in Gençlik Vizyonu

TÜRGEV, gençlerin yalnızca akademik başarılarını değil; aynı zamanda:

- Psikolojik dayanıklılığını,
- Sosyal ilişkilerini,
- Duygusal iyilik hâlini,
- Değerler sistemini,
- Toplumsal sorumluluk bilincini,
- Kişisel potansiyellerini,

destekleyen çok boyutlu bir gelişim yaklaşımını merkeze alır.

Bu vizyon doğrultusunda TÜRGEV, hem ulusal düzeyde hem de afet dönemlerinde gençlere yönelik hizmetleri güçlendirmek için sürekli yeni modeller geliştirmekte; kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içinde çalışmaktadır.

ÖNSÖZ

6 Şubat 2023 depremlerinin ardından Türkiye'nin genç nüfusu, yalnızca fiziksel kayıplarla değil; aynı zamanda derin ruhsal, sosyal ve akademik etkilerle yüzleşmek zorunda kalmıştır. Bu süreçte gençlerin ihtiyaç duyduğu bütüncül destek mekanizmalarının geliştirilmesi, kurumların yalnızca insani bir sorumluluk değil; aynı zamanda bir toplumsal iyileşme görevi hâline gelmiştir.

Türkiye Gençlik ve Eğitime Hizmet Vakfı (TÜRGEV) olarak, gençlerin yaşamlarına dokunan her çalışmanın uzun vadeli bir etki üretmesini, ruhsal dayanıklılığa katkı sunmasını ve nitelikli bir gelecek tasarımına kapı açmasını önemsiyoruz. Gençliğin gelişimine yönelik yürüttüğümüz tüm faaliyetlerde olduğu gibi, afet sonrası iyileşme süreçlerinde de TÜRGEV, gençleri güçlendirmeye dair sorumluluğunu toplumsal ve insani bir görev olarak ele almaktadır.

Bu perspektifle, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın desteğiyle yürüttüğümüz **"İyilik Halini Artır, Gençliği Güçlendir"** projesi, Gaziantep'te afet sonrası yeniden yapılanma sürecinde gençlere yönelik çok boyutlu bir psiko-sosyal destek modeli geliştirmek amacıyla tasarlanmıştır. Psikososyal eğitim-

ler, grup psikoeğitimleri, sanat temelli sağaltım atölyeleri, sosyal bütünleşme etkinlikleri ve kurumlar arası iş birliklerinden oluşan bu kapsamlı çalışma, gençlerin iyilik hâline yönelik bütüncül bir yaklaşım sunmaktadır.

Bu e-kitapçık, TÜRGEV'in afet sonrası gençlik çalışmalarına ilişkin kurumsal deneyimini, sahada elde edilen bulgularla ve bilimsel temellerle bir araya getirmektedir. Çalışma yalnızca yürütülen faaliyetlerin bir raporu değil; aynı zamanda **gençlere yönelik psiko-sosyal destek için önerilen modelin kurumsal temsili** niteliğindedir.

Aralık ayında gerçekleştirilecek çalıştayda, akademisyenler ve paydaş kurumların katkılarıyla bu metin daha da zenginleşecek; nihayetinde ulusal ölçekte kullanılabilir nitelikte bir Politika Notuna dönüştürülerek TÜRGEV'in gençlik politikalarına stratejik bir katkı sunacaktır.

Gençlerin iyilik hâline yönelik sorumluluğunu kurumsal bir değer olarak benimseyen TÜRGEV; bu çalışmanın ülkemizin afet sonrası gençlik destek mekanizmalarına anlamlı bir katkı sağlamasını temenni eder.

İÇİNDEKİLER

- 01** Giriş
- 02** Proje Tasarımı ve Metodoloji
- 03** Modül 1 – Psikososyal Farkındalık ve Afet Eğitimi
- 04** Modül 2 – Grup Psikoeğitimi
- 05** Modül 3 – Sanat Temelli Sağaltım Atölyeleri
- 06** Modül 4 – Sosyal Bütünleşme ve Dayanışma Modülü
- 07** Model Önerisi: Gençlere Yönelik Çok Bileşenli Psiko-Sosyal Destek Çerçevesi
- 08** Genel Etki Analizi
- 09** Politika Notuna Geçiş
- 10** Sonuç

1. GİRİŞ

1.1. Afet Sonrası Gençlik: Ruhsal ve Sosyal Tablo

Afet sonrası gençlerde literatür ve saha gözlemlerinin ortaklaştığı başlıca temalar şunlardır:

Travma Sonrası Stres Belirtileri: Kabuslar, olayın zihinde tekrar canlanması, kaçınma davranışları, irritabilite (organizmanın iç veya dış ortamdaki uyarılara karşı gösterdiği, orantısız, abartılı veya kolay tetiklenebilen aşırı duyarlılık ve tepkisellik hali), konsantrasyon güçlüğü.

Belirsizlik ve Kontrol Kaybı: Geleceğe dair plan yapamama, çaresizlik duygusu, karar vermekte zorlanma.

Sosyal İzolasyon: Akran ilişkilerinden çekilme, eve kapanma, okula ve sosyal alanlara yönelik motivasyon kaybı.

Akademik İşlevsellikte Bozulma: Dikkat dağınıklığı, performans düşüşü, okul aidiyetinin zayıflaması.

Aile İçi Stres: Aile içi rollerin yeniden dağılması, ekonomik zorluklar, kayıp yas süreçleri.

Bu tablo, gençlere yönelik müdahalelerin tek oturumluk ve bilgi aktarımı ağırlıklı çalışmalarından ziyade; sürekliliği, çok bileşenliliği ve kurumsal iş birliğini önceleyen programlar olması gerektiğine işaret etmektedir.

1.2. Projenin Çerçevesi ve Hedefleri

Proje; 14–29 yaş aralığındaki gençlerin:

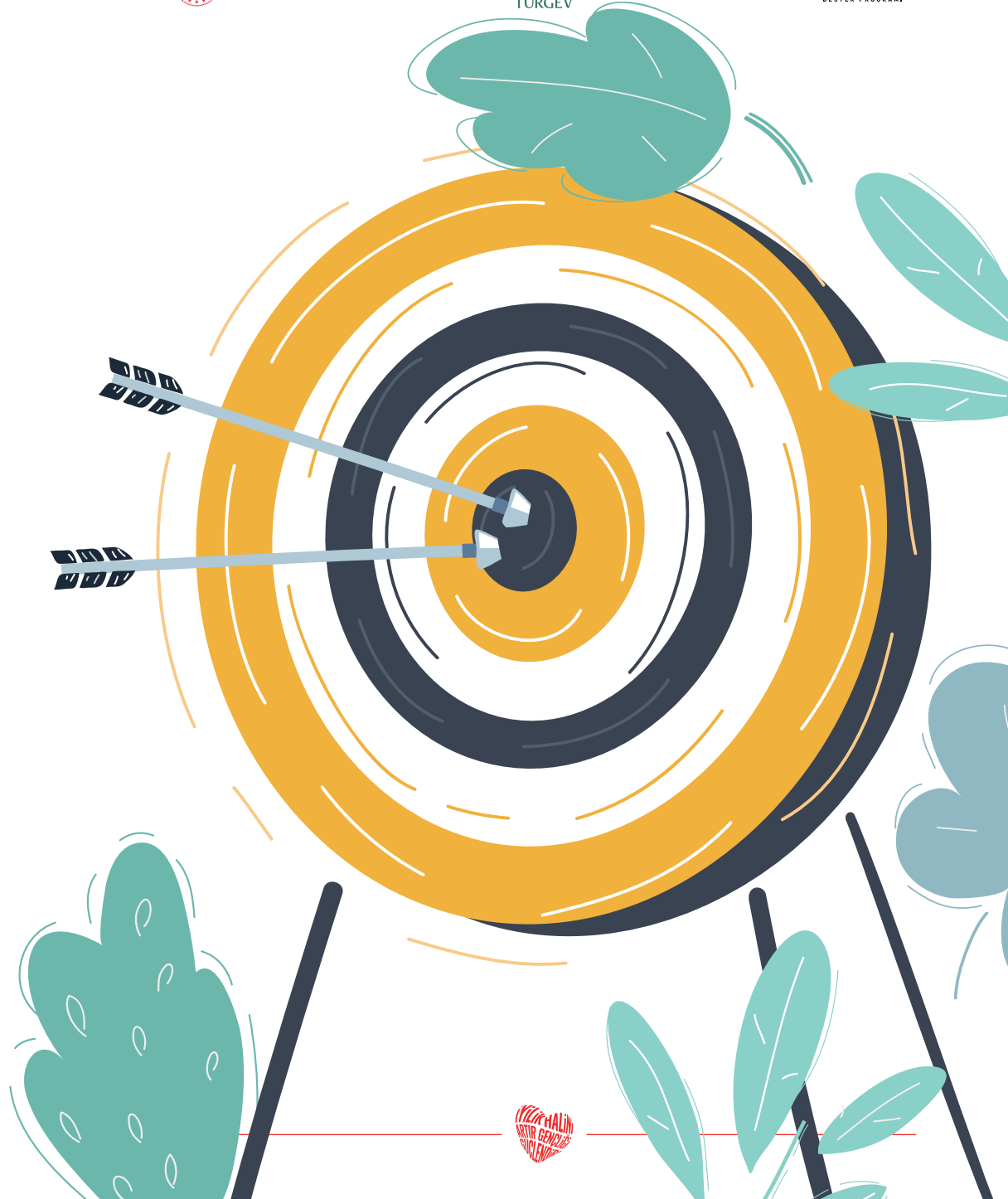
Psikolojik dayanıklılığını artırmayı,

Travma ve kayıpla başa çıkma becerilerini
güçlendirmeyi,

Sosyal bağlarını yeniden kurmalarını desteklemeyi,

Sanat, spor ve kültürel etkinlikler yoluyla yeni ifade
alanları kazanmalarını,

Uzun vadede afet sonrası psiko-sosyal hizmetler için
uygulanabilir bir model önerisi geliştirmeyi
amaçlamaktadır.

2. Proje Tasarımı Ve Metodoloji

2.1. Çalışma Alanı: Gaziantep

Çalışma alanı; depremden doğrudan etkilenen İslahiye ve çevresi ile Gaziantep merkezde yer alan ortaöğretim kurumları ve yurtlardır. **Seçimde şu ölçütler gözetilmiştir:**

- Deprem etkisinin yoğunluğu
- Genç nüfusun yoğunluğu
- Kurumsal iş birliği potansiyeli (MEB, GSB, yerel yönetimler, STK'lar)

2.2. Hedef Kitle ve Katılımcı Sayıları

Proje boyunca yürütülen faaliyetlere ilişkin net sayısal veriler özetle şöyledir:

- Psiko-sosyal eğitime katılan genç sayısı: **384**
- Sanat temelli atölyelere katılan genç sayısı: **115**
- Sosyal etkinliklere katılan genç sayısı: **105**
- Grup psikoeğitimlerine katılan öğrenci sayısı: **209**
- Doğrudan ulaşılan toplam genç sayısı: **813**
- Dolaylı ulaşılan toplam genç sayısı: **1320**

2.3. Veri Kaynakları

- Psikolog oturum formları
- Öğrenci geri bildirimleri
- Değerlendirme ölçekleri
- Katılım çizelgeleri
- Nitel gözlem notları

2.4. Uygulanan Müdahale Bileşenleri

Proje uygulamaları dört ana modül altında toplanmıştır:

- Modül 1 – Psikososyal Farkındalık ve Afet Bilinci Eğitimleri
- Modül 2 – Grup Psikoeğitimleri ve Duygusal Destek
- Modül 3 – Sanat Temelli Sağaltım Atölyeleri
- Modül 4 – Sosyal Bütünleşme ve Dayanışma Etkinlikleri

Bu modüller, kurumsal iş birliği ve görünürlük bileşenleriyle desteklenmiş; tüm süreç TÜRGEV Psikolojik Danışmanlık Merkezi (PDM) koordinasyonunda yürütülmüştür.

3. MODÜL 1 – Afet Ve Psikososyal Farkındalık

3.1. Modülün Amacı

Gençlerin ve onlarla çalışan personelin afet sonrası ruhsal tepkileri, travma süreçlerini ve temel müdahale ilkelerini anlayarak, kaygı ve çaresizlik hissini azaltmaları, yerini bilgi temelli ve hazırlıklı bir tutuma bırakmaları hedeflenmiştir.

3.2. Uygulanan Eğitimler ve Çıktılar

3.2.1. Psikososyal Farkındalık ve Afet Eğitimi

- **08 Eylül 2025-** GİF Safveti Paşa
- Hedef grup: Eğitici eğitimi kapsamındaki tüm proje çalışanları

İçerik:

- Afet sonrası psikolojik tepkiler (çocuk, ergen, yetişkin karşılaştırması)
- Psikolojik İlk Yardım ilkeleri
- Kapsayıcı ve travma duyarlı iletişim
- Destek-yönlendirme mekanizmaları

Çıktılar

- Proje personeli için ortak kavramsal dil oluşturuldu.
- Psikolojik ilk yardım kapsamında, afet sonrası bireylerle çalışırken destekleyici, güvenilir ve zarar vermeyen müdahale ilkeleri netleştirildi
- Saha uygulamalarında kullanılacak yönlendirme zinciri (RAM, hastane, psikiyatri, PDM vb.) somutlaştı.

3.2.2. Temel İlk Yardım Eğitimleri

- **22 Eylül 2025** – Gaziantep İslahiye Cemil Meriç Kız MTAL
- **8 Ekim 2025** – Gaziantep TÜRGEV Hatice Hatun Yükseköğretim Kız Öğrenci Yurdu
- **Toplam katılımcı:** 139 öğrenci

İçerik:

- Temel yaşam desteği
- Kanama, kırık-çıkık yönetimi
- Afet ortamında güvenli hareket

Çıktılar

- Öğrenciler, afet durumunda yalnızca “yardıma muhtaç” konumunda olmadıklarını; uygun bilgiyle etkin ve yardım edici rol üstlenebileceklerini deneyimlemişlerdir.
- Afet anına ilişkin bilgi sahibi olmanın kaygı azaltıcı ve güven duygusunu artırıcı bir etkisi olduğu gözlemlenmiştir.

3.2.3. Deprem ve Afet Bilinci Hazırlık Eğitimi

- **21 Kasım 2025-** İslahiye Anadolu Lisesi
- **21 Kasım 2025-** İslahiye Cemil Meriç Kız MTAL
- **Toplam katılımcı:** 150 öğrenci

Çıktılar

- Öğrencilerin önemli bir kısmı, deprem anında yapılacaklar konusunda yanlış bilinen “doğruları” düzeltti (merdivene koşma, balkona çıkma vb.).
- Okul afet planları öğrencilere tekrar hatırlatıldı; bu da aidiyet ve güvende hissetme duygusunu artırdı.

3.2.4. Travma Sonrası Stres Bozukluğu ile Başa Çıkma Semineri

- **21 Kasım 2025-** İslahiye Anadolu Lisesi
- **21 Kasım 2025-** İslahiye Cemil Meriç Kız MTAL
- **Toplam katılımcı:** 150 öğrenci

Çıktılar

- Uygulamalı ilk yardım çalışmaları sırasında, öğrencilerin temel yaşam desteği ve acil durumlarda doğru adımları sıralayabilecekleri eğitmen gözlemleriyle tespit edilmiştir.
- Eğitim sonrasında öğrencilerin acil durumlarda nasıl hareket edeceklerine ilişkin öz güvenlerinin arttığını sözlü geri bildirimlerinde ifade ettikleri kaydedilmiştir.
- İlk yardım bilgisinin, öğrencilerde afet ve acil durumlara ilişkin kontrol ve hazırlıklı olma algısını güçlendirdiği eğitmen değerlendirme formlarında gözlemlenmiştir.

4. MODÜL 2 – GRUP PSİKOEĞİTİMLERİ VE DUYGUSAL DESTEK

4.1. Modülün Amacı ve Kuramsal Dayanak

Bu modül, yapılandırılmış grup çalışmaları üzerinden gençlerin:

- Duygularını tanıma ve adlandırma,
- Stres ve kaygı yönetimi,
- Travma sonrası anlamlandırma,
- Akran desteği ve dayanışma becerilerini güçlendirmeyi amaçlamıştır.

Kuramsal dayanak, bilişsel davranışçı psikoeğitim ile grup dinamikleri kuramının birleştirildiği, travma duyarlı bir yaklaşım üzerinedir.

4.2. Uygulama: Borsa İstanbul Fen Lisesi

- **Süreç:** 17 Kasım–12 Aralık 2025
- **Oturum sayısı:** 4 temel oturum
- **Grup yapısı:** Kapalı grup – aynı öğrencilerle devam eden oturumlar

4.3. Modül Bazlı Akademik Analiz

Bu bölümde yer alan değerlendirmeler, uygulayıcı psikologların oturum formları, nitel gözlem notları ve eğitici genel değerlendirme raporları temel alınarak hazırlanmıştır.

Oturum 1: Psikolojik Sağlık ve Dayanıklılık

Amaç

- Travma sonrası duygusal tepkileri anlamlandırma
- Duygu–düşünce–davranış döngüsünü tanıma
- Güçlü yönleri keşfetme
- Stresle baş etme becerileri geliştirme

Başlangıç Gözlemleri

- Öğrencilerin büyük kısmı psikolojik sağlık kavramını tanımıyordu.
- Zorlayıcı duyguları (korku, öfke, suçluluk) tanımlamakta güçlük vardı.
- Stres karşısında tipik tepkiler kaçınma, sessizleşme veya aşırı kontrol çabasıydı.

Oturum Sonrası Gözlemler

- Öğrenciler, güçlü yanlarını somut olarak ifade edebildi.
- Psikolojik dayanıklılığın geliştirilebilir bir beceri olduğunu fark ettiler.
- Duygusal tepki → düşünce → davranış ilişkisini kavradılar.
- Dikkat çeken dönüşüm: Öğrenciler stresörünü tanımlayıp “ben böyle hissedince şunu yapabilirim” gibi düzenleyici stratejiler üretmeye başladı.
- “Dayanıklılık Hikâyesi” gibi etkinliklerde paylaşımlar arttı.

Psikologların Ortak Gözlemi:

“Öğrencilerin yüz ifadeleri ve beden dilleri oturum sonunda belirgin biçimde rahatlamıştı; içsel yüklerini adlandırabilmenin verdiği bir hafifleme gözleniyordu.”

Oturum 2: İletişim Becerileri ve Atılganlık

Amaç

- İletişim türlerini (pasif–agresif–atılgan) ayırt etme
- “Hayır diyebilme” becerisi
- Ben dili kullanma
- Empatik dinleme ve sınır koyma

Başlangıç Gözlemleri

- Öğrencilerin çoğu agresif iletişim veya pasif uyum arasında gidip geliyordu.
- Çoğu “hayır” diyemediğini ve reddedilmekten çekindiğini söyledi.
- Çekingenlik, özellikle deprem sonrası oluşan ilişkisel güvensizlik nedeniyle artmıştı.

Oturum Sonrası Gözlemler

- Öğrenciler kendi iletişim tarzlarını tanımladı ve bunun farkındalığı arttı.
- Rol-play çalışmaları ve gerçek yaşam senaryoları öğrencilerin çok ilgisini çekti.
- “Ben dili”ni özel durumlara uygulayabildiler.
- Bir sonraki oturuma atılganlık formu doldurarak gelmeleri, davranış değişimini somutlaştırdı.

Oturum 3: Kariyer Rehberliği ve Meslek Seçimi

Amaç

- İlgi-yetenek-değer ilişkisini öğretmek
- Kişisel farkındalığı artırmak
- Gelecek planlama becerisi kazandırmak

Başlangıç Gözlemleri

- Öğrencilerin büyük kısmı meslek seçimini prestij, aile baskısı veya “puan yeterse” yaklaşımıyla değerlendiriyordu.
- Kişisel ilgi ve değerlerin yeterince tanınmaması, karar verme süreçlerini zorlaştırmaktaydı.

Oturum Sonrası Gözlemler

- Öğrenciler “bana uygun meslek” kavramını anlamlandırdı.
- Değer kartları etkinliği büyük farkındalık yarattı.
- Öğrenciler, meslek seçiminin sadece “hedef” değil, aynı zamanda “kendini tanıma” süreci olduğunu fark etti.
- 5 yıl sonraki kendine mektup etkinliği öğrencilerin içgörüsünü artırdı.

Oturum 3: Kariyer Rehberliği ve Meslek Seçimi

Amaç

- Duygu-düşünce farkındalığı
- Dur-Düşün-Davran modeli
- Karar ağacı çalışmaları
- Mindfulness ile regülasyon

Çıktılar

- Öğrenciler yoğun duygu anında kendini durdurma becerisini denedi.
- Kısa süreli farkındalık egzersizleri, özellikle kaygısı yüksek öğrenciler için rahatlatıcı bulundu.
- Karar verme sürecinde alternatif üretme becerisi gelişti.

4.4. Bireysel Yönlendirme

Grup yürütücülerinin değerlendirmesi sonucunda, **Eylül - Aralık döneminde bireysel görüşmeye yönlendirilmesi gereken bir vaka saptanmıştır.**

5. MODÜL 3 – SANAT TEMELLİ SAĞALTIM ATÖLYELERİ

5.1. Kuramsal Temel

Sanat temelli çalışmalar, söze dökülmesi güç deneyimleri dolaylı yollarla ifade etmeye imkân tanır. Renk, doku, hareket ve üretim süreçleri; travma sonrası da-
ğılmış “anlam” ve “kontrol” duygusunu yeniden yapılandırmaya yardımcı olabilir.

5.2. Uygulanan Atölyeler ve Ayrıntılı Çıktılar

5.2.1. Ebru Atölyesi – 15 Ekim 2025

- TÜRGEV Hatice Hatun Yükseköğretim Yurdu – İGAL Öğrencileri
- Katılımcı:** 30 öğrenci

Süreç:

Öğrenciler suda dağılan boylarla önce rastgele denemeler yapmış, ardından kendi iç dünyalarını temsil eden renk kombinasyonlarını oluşturmuştur.

Çıktılar

- Ebrunun akışkan doğası, “kontrol edilemeyen ama yön verilebilir” süreç hissi-
ni somutlaştırdı.
- Öğrencilerin bir kısmı, çalışmayı “rahatlatıcı”, “sakinleştirici” ve “içini boşaltıcı”
olarak nitelendirmiştir.
- Üretilen işler, yurt/okul panosunda sergilenmiş; bu da görünür olma ve takdir
edilme duygusunu güçlendirmiştir.

5.2.2. Akrilik Boyama – 27 Ekim 2025

- İslahiye Anadolu Lisesi
- Katılımcı:** 25 öğrenci

Çıktılar

- Serbest tema üzerinden yürütülen çalışmada, birçok öğrenci “ev”, “aile”,
“ağaç” ve “güneş” gibi güven, dayanıklılık ve umut imgelerini tercih etmiştir.
- Bazı çalışmalar karanlık tonlar içerse de, çoğunlukla bir “ışık” veya “açık pen-
cere” ögesi ile resim tamamlanmıştır. Bu, bilinçdışı düzeyde umut temasıyla
çalışıldığını düşündürmektedir.

5.2.3. Ahşap Baskı – 27 Ekim 2025

- İslahiye Boğaziçi Şehit Ömer Uygun AİHL
- Katılımcı:** 30 öğrenci

Çıktılar

- Ahşap üzerine baskı çalışması, sabır, ince motor beceri ve odaklanma gerek-
tirmiştir.
- Öğrenciler, atölye sonrasında “zamanın hızlı geçtiğini”, “sürekli düşünmek ye-
rine işe odaklandıklarını” ifade etmiştir; bu, düşünce selinden kısa süreli çıkış
ve zihinsel mola sağlamıştır.

5.2.4. Mum Yapımı – 28 Ekim 2025

- İslahiye Cemil Meriç Kız MTAL
- Katılımcı:** 30 öğrenci

Çıktılar

- Mum yapımı, “karanlıkta ışık yakma” metaforunu somutlaştıran bir süreç
olmuştur.
- Üretilen mumlar öğrencilere hediye edilmiş, bu da “yardım eden/veren”
pozisyonunu güçlendirmiştir.
- Özellikle kayıp yaşamış gençler için, “başkası için bir şey üretme” eylemi
iyileştirici bir deneyim olarak kaydedilmiştir.

6. MODÜL 4 – SOSYAL BÜTÜNLEŞME VE DAYANIŞMA ETKİNLİKLERİ

Bu modül, gençlerin deprem sonrası yaşadığı sosyal izolasyon, yalnızlık, güvensizlik ve toplumsal bağ zayıflığına yönelik olarak tasarlanmıştır. Sosyal etkinlikler, psiko-sosyal müdahalelerin “topluluk içinde iyileşme” boyutunu güçlendiren önemli araçlardır.

Aşağıdaki üç etkinlik yalnızca sosyalleşme değil; psikolojik dayanıklılık, aidiyet, topluluk bilinci ve umut duygusunu yeniden inşa eden araçlar olarak değerlendirilmelidir.

6.1. Sinema Etkinliği – 20 Ekim 2025

- Mekan: Şehit Gökhan Alıcı Çok Programlı Anadolu Lisesi
- **Katılımcı:** 30 öğrenci

Çıktılar

- Ortak bir etkinlik alanı oluşturularak, öğrencilerin “normal” bir gün deneyimini yaklaşımları sağlandı.
- Ev-okul dışında sosyal bir mekânda bir araya gelmek, sosyal izolasyonu azalttı.

6.2. Doğa Gezisi ve Voleybol – 21 Kasım 2025

- Mekan: Gaziantep Galle Park
- Katılım Sağlayan Okul: Özel İdare Anadolu Lisesi
- **Katılımcı:** 50 öğrenci

Çıktılar

- Fiziksel hareket, stres regülasyonu açısından kritik rol oynadı.
- Öğrenciler arası iş birliği ve takım olma duygusu güçlendi.
- Set sonunda katılımcıların büyük kısmı “yenilenmiş hissettiğini” ifade etti.

6.3. Tiyatro – “Sefiller” – 30 Kasım 2025

- Katılımcı: 25 öğrenci

Çıktılar

- Kayıp, adalet, merhamet ve umut temalarının işlendiği bir oyun aracılığıyla öğrenciler, kendi yaşantılarına dair dolaylı düşünme fırsatı buldu.
- Tiyatro sonrası yapılan kısa değerlendirmelerde, bazı öğrenciler karakterler üzerinden “iyileşme”, “tutunma” ve “yeniden başlama” kavramlarını dile getirdi.

7. MODEL ÖNERİSİ: GENÇLERE YÖNELİK ÇOK BİLEŞENLİ PSİKO-SOSYAL DESTEK ÇERÇEVESİ

Buraya kadar anlatılan tüm süreç, şu 4 ana modülden oluşan bir model önerisine dönüştürülebilir:

1. Afet ve Psikososyal Farkındalık Modülü

- Eğitimler, seminerler, bilgilendirme toplantıları.
- Ölçekler: kısa bilgi testi, öz değerlendirme formları.

2. Grup Psikoeğitim ve Duygusal Destek Modülü

- 4-6 oturumluk kapalı grup yapısı.
- Oturum bazlı amaç, içerik, çıkış kartları.

3. Sanat Temelli Sağaltım Modülü

- Ebru, resim, baskı, seramik, tiyatro gibi araçlar.
- Süreklilik: Yalnızca tek seferlik değil, modüler atölye dizileri.

4. Sosyal Bütünleşme ve Dayanışma Modülü

- Doğa gezileri, spor, kolektif üretim ve gönüllülük.
- GSB, MEB ve yerel yönetimlerle iş birliği.

Her modül için:

- **Amaç:** Ne hedefleniyor?
- **Hedef kitle:** Yaş grubu, risk düzeyi.
- **Yöntem:** Kullanılan araçlar, oturum yapısı.
- **Çıktılar:** Bilgi, beceri, tutum değişiklikleri.
- **Değerlendirme:** Geri bildirim formları, kısa anketler, nitel gözlemler.

E-kitapçıkta bu çerçeve, çalıştay sonrası gelen akademik yorumlarla birlikte daha da somutlaştırılarak Politika Notu'na aktarılacaktır.

8. Genel Etki Analizi

8.1. Duygusal Etki

- Duygu tanıma becerilerinde belirgin gelişim gözlemlenmiştir.
- Kaygı belirtilerinin fark edilmesi artmış, öğrenciler düzenleyici stratejiler önermeye başlamıştır.

8.2. Sosyal Etki

- Öğrenciler arası güven ve iletişim güçlendi.
- İzolasyon eğilimi azaldı, sosyal etkileşim belirgin biçimde arttı.

8.3. Davranışsal Etki

- Sınır koyma, ben dili kullanma ve iletişim becerileri güçlendi.
- Atölyelere aktif katılım devam etti.

8.4. Bilişsel Etki

- Travma sonrası düşünce çarpıtmaları fark edildi.
- Gelecek planlamasında netlik arttı.

9. Politika Ve Uygulama Öneriler

Burada; MEB, GSB, ASHB, belediyeler ve STK'lar için:

- Okullarda **travma duyarlı rehberlik modeli**,
- Gençlik merkezlerinde sanat temelli programların sürekli hâle getirilmesi,
- Afet sonrası müdahale protokollerine gençlik boyutunun eklenmesi,
- Gençlerin karar mekanizmalarına katılımını artıracak danışma kurulları,

gibi başlıklar üzerinden yapılandırılmış öneriler sunulabilir.

Politika notunda yer alacak başlıklar:

1. Afet sonrası gençlerin psiko-sosyal ihtiyaçları
2. Travma duyarlı okul modeli
3. GSB-MEB-TÜRGEV koordinasyon mekanizması
4. Gençlik merkezlerinde sanat temelli modüler programlar
5. Grup psikoeğitimleri protokolü
6. Kriz sonrası gençlik için yönlendirme zinciri

10. SONUÇ

“İyilik Halini Artır, Gençliği Güçlendir” projesi, afet sonrası gençlerle çalışırken tekil etkinlikler yerine birbirini besleyen ve güçlendiren modüller üzerinden ilerlemenin ne kadar etkili olabileceğini göstermiştir.

Elde edilen sayısal veriler, nitel gözlemler ve gençlerin sözlü geri bildirimleri; bu tür programların, gençlerin travma sonrası uyum ve dayanıklılık süreçlerinde önemli bir fark yaratabildiğini göstermektedir.

Bu e-kitapçık, çalıştayla birlikte akademik olarak derinleştirilecek; Politika Notu ile ulusal düzeyde kullanılabilir bir modelle dönüştürülecektir.

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

AFETTEN ETKİLENEN
GENÇLERİN
GÜÇLENDİRİLMESİ
DESTEK PROGRAMI

TÜRGEV Eğitim Hizmetleri Departmanı

Psikolojik Danışmanlık Merkezi

Kısıklı, Küçük Çamlıca Mah, Şht. İsmail
Moray Sk. No.13, 34692 Üsküdar/İstanbul
pdm@turgev.org

0531 881 86 09/ 0539 795 60 93